

ESPURNES BARROQUES

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

CONJUNT ÀTRIA *Xocolata en dansa*

Dissabte 19 de setembre de 2020, 18:30h.

Església i Plaça de l'Ajuntament
SANT MARTÍ SESGUEIOLES (ANOIA)

PROGRAMA

Arcangelo Corelli (1653-1713)

Trio Sonata en Do Major Op. 3 n. 8

Largo - Allegro - Largo - Allegro

Sebastián de Albero (1722-1756)

Sonata n.16 en Sol menor

Anna Amalia, princesa de Prússia (1723-1787)

Sonata per flauta en Fa major

Adagio - Allegretto

Anònim espanyol del segle XVII

Chacona

Antonio Caldara (1670-1736)

Ciaccona Op. 2 n. 12

Johann Joseph Fux (1660-1741)

Nürnbergger Partita

Sinfonia (Adagio-Andante-Allegro)

La joye des fidels sugets (Allegro)

Aria italiana - Aire françoise

Les enemis confus (Andante)

Élisabeth Jacquet de la Guerre (1665-1729)

Prélude et Air

Jean-Féry Rebel

Les Caractères de la Danse en Re major

Prelude, Courante, Menuet, Bourée, Chaconne, Sarabande, Gigue,

Rigaudon, Passepied, Gavotte, Sonate, Gavotte, Sonate, Loure,

Musette, Reprise, Sonate

Durada aproximada: 70' sense pausa

NOTES AL PROGRAMA

Conegut sobretot pels seus *Concerti grossi* (i per damunt de tots ells pel *Concerto fatto per la notte di Natale*), Arcangelo Corelli promogué a la seva Itàlia natal la cèlebre distinció entre la música provinent de les danses o suites (*Sonata da camera*) i la música “seriosa” basada en el contrapunt i els fugats (*Sonata da chiesa*). Pertanyent a aquest últim gènere, la *Sonata op. 3 n. 8 en Do Major*, amb l’habitual contraposició de moviments enllaçats lent-ràpid-lent-ràpid, presenta moments de delicades imitacions i diversos enrevesaments contrapuntístics, si bé no s’emancipa pas dels caràcters rítmics i entremaliats de les danses populars, tal com pot veure’s ja en els cops d’arc del primer compàs.

De fet, aquesta presència del caràcter dansat és una constant en gran part de la producció musical barroca. I, d’entre aquestes danses, una de les principals fou la xacona, amb el seu prototípic baix obstinat, que serví a Bach per construir un edifici de proporcions catedralícies al final de la seva *Segona partita per a violí sol*: un exemple de com la inicial presència de danses pot arribar a estilitzar-se fins a emancipar-se absolutament de la seva funció inicial. No és tant aquest el cas de les dues xacones que escoltarem en aquest concert: la primera, per a clavicèmbal sol, d’autor anònim; i la segona, que forma part del recull de *Sonate da camera* d’Antonio Caldara amb un caràcter juganer que encara ens faria aixecar de la cadira.

Músic al servei de l’Arxiduc Carles d’Àustria, el venecià Antonio Caldara té l’honor de ser el compositor a qui es deu l’entrada de l’òpera a la península ibèrica, amb l’estrena a Barcelona d’*Il più bel nome*, el 2 d’agost de 1708. Però així com l’arribada de Caldara a la península portà l’òpera, a la seva retirada de la Guerra de Successió, l’arxiduc no sols s’endugué l’amargor de la derrota, sinó l’amargor endolcida de la xocolata: un costum barceloní que captivà els austríacs.

Abans d’aquestes xacones que serviran com a interludi dolç i amarg, hauréu pogut escoltar també dos models diferents de sonata (és a dir, de música per a ser “sonada”, a diferència de les cantates, que eren música per a ser “cantada”). D’una banda, una de les múltiples obres per a clavicèmbal de Sebastián de Albero, músic navarrès al servei del borbó Ferran VI, mort prematurament el mateix any que naixia W. A. Mozart i que, juntament amb el català Antoni Soler, representa un dels noms més personals de la tecla ibèrica del XVIII. L’altra de les sonates serà la de la princesa de Prússia Anna Amàlia, germana de Frederic el Gran, per a qui probablement està pensada l’obra.

D’una altra dona compositora podrem escoltar el *Preludi i ària*, escrit en un estil molt més en consonància amb els seus temps que l’obra d’Anna Amàlia. I és que, a diferència de la princesa de Prússia (que no pogué desenvolupar les seves dots musicals a pleret per oposició del seu pare), Élisabeth Jacquet de la Guerre, que dedica part de les seves obres a Lluís XIV, enamorà el París del seu temps tant amb la seva veu com amb

NOTES AL PROGRAMA

les seves dots de clavecinista, de compositora i d'organitzadora de selectes vetllades a casa seva, a la cèntrica Île Saint-Louis.

Si hem iniciat aquestes notes parlant de la contraposició entre sonates *da chiesa* i *da càmera*, acabarem el concert amb dues mostres —si bé no en forma de sonata— dels dos caràcters que hi subjauen. D'una banda, l'elaborada composició de Johann Joseph Fux, on aquest insigne teòric, compositor i pedagog austríac posa en diàleg els diversos estils nacionals europeus que havien arribat a aquella Viena on l'arxiduc Carles també havia portat la xocolata. Un d'aquests estils era el francès, galant i solemne, però també aeri i joiós, absolutament lligat a la dansa. A banda de l'estilització a què el sotmet Fux, podrem captar-ne tota la vivacitat en el popurri escrit per Jean-Féry Rebel, estrictament contemporani de De la Guerre, on apareixen en tota la seva diversitat. Un seguit de danses que acaben precisament amb una “sonate” per —si ens quedessin energies— tornar a començar.

Josep Barcons Palau

BIOGRAFIA

Conjunt Àtria

Júlia Santos, traverso

Isabel Soteras, violí

Guillem Cabré, violí

Eva del Campo, clavicèmbal

Som un ensemble de música antiga format a Barcelona l'any 2012.

Hem apostat per la música antiga perquè ens identifiquem amb la seva filosofia i ens interessa la constant recerca que aquesta comporta. Centrant-nos en el repertori dels segles XVII i XVIII hem actuat en diverses ciutats d'arreu de Catalunya, França, Holanda i Suïssa.

Amb els anys, hem creat diversos projectes que avui defineixen la nostra identitat com a grup. El Curs de Música de Cambra per a Amateurs, que organitzem anualment, proporciona un espai a tota aquella gent apassionada de la música que no s'hi dedica professionalment. El Workshop d'orquestra barroca porta una visió singular i diferent d'entendre el treball orquestral als músics més joves, i Atria e(n)s mou és el nostre projecte social i té com a objectiu portar la música a tots aquells col·lectius i espais que hi tenen difícil accés.

L'any 2018 vam ser seleccionats per formar part de la xarxa de Joventuts Musicals de Catalunya, i el mateix any, Juventudes Musicales de España ens va seleccionar per participar en el cicle MusaE (Música en los Museos Estatales). Paral·lelament hem estat programats en festivals de música com ara el Fringe de Torroella de Montgrí, Música als Parcs, Resonare, Passejades Musicals de la Cerdanya, Musiquem Lleida, Peter de Grote de Groningen i Fringe d'Utrecht.

El 2019 vam publicar el nostre primer CD amb la discogràfica Columna Música i el 2016 vam editar un llibre conceptual i didàctic cocreat amb l'editorial Cuscusian*s.

Col·laboradors i patrocinadors

Amb el suport de

Amb la col·laboració de

Amb l'ajut de:

Jordi Vilar Materials Bioconstructius · Constructora de Solsona · Sertic Knauf · Excavacions Cots Codina · Oficina de Turisme del Miracle Alapont SA · Gestoria Mas · Tèxtils Aiguadora SA · Piano Bages Òptica Jané · Gràfiques Muval · Oli Migjorn · Celler del Santuari del Miracle · Celler Grau i Grau · Celler Collbaix - El Molí · Urpina Celler Mas Sant Iscle · Celler Comalats · Formatgeria Veciana · Biolord Fundació Casa Dalmases · Xocolates Oro Vivo · Forn de pa Camps Cafès Gener - November Tea · Porc de Palou · La cuina del Ganxet Associació Riubrogent · Associació d'Amics del Poble de Vergós Guerrejat Centre Excursionista de Cardona · Fundació AMPANS